

De basisscholen de Kingbeek, Spaubeek, Lahrhof, OBS de Duizendpoot en OBS Loedoes kennen een zogeheten CoP. Een Community of Practice, waarin aankomende en zittende leerkrachten samen onderzoek doen naar een actueel thema. Met als doel verbetering en vernieuwing van onderwijs. Deze ambitie heeft op initiatief van de samenwerkende schoolbesturen en Lectoraat Opleiden in de School, verbonden aan de Nieuwste Pabo in Sittard, geleid tot het Leerlandschap van communities.

Samenwerking Kindante en de Nieuwste Pabo ONDERZOEK VERBETERT ONDERWIJS

Volgens het concept 'opleiden in de school' worden aanstaande leraren samen met het werkveld geprofessionaliseerd binnen leraarsnesten, waar studenten en zittende leerkrachten samenwerken en leren. Kindante telt meerdere van deze leraarsnesten. Paul Hennissen, Lector van de Nieuwste Pabo: "Kenmerken van een goed leraarsnest: een veilige werksfeer, open wijze van communiceren, feedback geven en elkaar kritisch bevragen, samen lesactiviteiten voorbereiden en samen in grotere projecten en verbetersteams participeren."

Een Community of Practice kan onderdeel zijn van een leraarsnest, waarbij wordt geleerd van de praktijk. Paul Hennissen: "Door een kritische dialoog met collega's over het eigen handelen als leraar en de daarachter liggende opvattingen over leren en onderwijzen. Op die manier

ontwikkelt binnen de school het menselijke potentieel zich, zowel kennis als vaardigheden. Met als belangrijkste doel komen tot betere leerlingresultaten." Thema's die vaak terugkeren in een community zijn opbrengstgericht werken, omgaan met verschillen, ouderbetrokkenheid en pesten, maar het kan ook gaan om boeiend onderwijs of 21st century skills.

"Belangrijk is dat in het schoolteam het voorstel van het onderzoek en de uitwerking draagvlak vinden." De meerwaarde voor de schoolontwikkeling is dat ze hun effectiviteit op organisatorisch vlak en beleidsvoerend en innovatief vermogen vergroten. Ze kunnen beter reageren op de vele veranderingen en vernieuwingen die hen vandaag en in de toekomst te wachten staan."

Stagiaire Lissy Janssen: "Het thema leeft"

"Het is prettig om binnen een CoP je onderzoek te doen. Andere leden begeleiden je gedurende het hele jaar. Daarnaast heb ik ervaren dat het thema leeft binnen de school." Om aan de weet te komen of ouders educatieve partner willen zijn, deed ze onderzoek onder ouders. "Van de ouders was 57,4% daartoe bereid. Meer dan driekwart van de ondervraagde ouders heeft behoefte aan startgesprekken." Volgens de literaire bron Cox, Galjaard, Heldoorn & Vries (2014) getuigt dit van educatief partnerschap en is aan BS Spaubeek het advies gegeven om een volgende stap te zetten naar ouderbetrokkenheid 3.0. Onder andere door aan het begin van het schooljaar startgesprekken te voeren.

We vinden op de Duizendpoot het sociaal-emotioneel welbevinden van onze kinderen heel erg belangrijk en werken hier hard aan. We hebben eerst in kaart gebracht wat er zoal gedaan wordt op dit gebied. We hebben geïnventariseerd wat wij preventief aan het pesten doen. Dit bleek een heleboel te zijn, zoals rots en water, goede probleemoplossende gesprekken, Leefstijl, preventieteam Meidenvenijn, social media-lessen en nog veel meer. Curatief doen we ook veel, maar daar was nog geen duidelijke lijn in te ontdekken. Het is de bedoeling dat we met onze onderzoeksvraag hier een beter beeld van krijgen. Nadat er een theoretische verdieping heeft plaats gevonden kunnen we een goed stappenplan gaan ontwerpen hoe te handelen bij grensoverschrijdend gedrag. Uitdaging bleek te liggen in het feit dat er op de twee locaties van de Duizendpoot op een verschillende manier werd gekeken naar gedrag; er bleek een andere grens te liggen. Wat men op de ene locatie als grensoverschrijdend gedrag ervaart, ligt die grens op de andere locatie lager. We hebben daarom eerst duidelijk moeten formuleren wat er onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan.

De volgende stap is het inventariseren hoe vaak grensoverschrijdend gedrag voorkomt op de locaties, wat er gebeurt, wanneer en in welke groepen. Hier zijn we nu mee bezig. In de laatste fase van het onderzoek gaan we de resultaten bekijken en in kaart brengen. Aan de hand van de conclusies, kunnen we een advies uitbrengen wat te doen als er grensoverschrijdend gedrag voorkomt en vooral: eenduidigheid in handelen voor de hele school.

We merken dat het onderwerp leeft binnen het hele team. En dat het onderzoek als zinvol wordt ervaren. Het hele team werkt mee en iedereen is verantwoordelijk voor een goed onderbouwde conclusie. Het is een schoolprobleem; grensoverschrijdend gedrag is niet een probleem op individueel niveau. Het treft een hele klas en zelfs de hele school.

Basisschool Spaubeek OUDERBETROKKENHEID

Door: werkgroep CoP op basisschool Spaubeek

Dat scholen en ouders graag willen samenwerken omwille van het kind is niet nieuw. Hoe beide partijen naar die 'opdracht' kijken, is echter verschillend. Vanuit die verschillende kijk is het zaak elkaar te vinden. Dat betekent dat je met elkaar moet spreken, denken en werken. Dat je moet zorgen dat je elkaar begrijpt en het eens wordt over de te lopen route. Die route hoeft niet altijd dezelfde te zijn. Als je maar weet dat dat zo is en het eens bent met elkaar dat dat zo gaat.

Het begrip "ouderbetrokkenheid" is in de loop der tijd veranderd: van "geen ouders in de school" naar "ouders in de school". Op basisschool Spaubeek is het doel om met de CoP ouders nog meer als (educatieve) partners te zien en in school te betrekken.

In deze ontwikkeling lopen mensen tegen vragen aan, werpen vraagstukken zich op: Willen we dat wel? Willen we dat allemaal? En wie zijn 'we'? Is dat dan goed? Deden we het dan eerder niet goed?

Hiermee raken we de kern van deze CoP "Ouderbetrokkenheid". We hebben twee doelen geformuleerd:

1. Meer grip te krijgen op het begrip ouderbetrokkenheid, ouderparticipatie en ouderverantwoordelijkheid, ook gekoppeld aan het begrip 'educatief partnerschap'
2. Een ontwikkeling doormaken gericht op een adequate invulling van de samenwerking met ouders en de school. Hiermee zetten we in op een verandering en verbetering in de omgang met ouders.

Vorig jaar zijn we gestart met onze CoP, waarbij de start vooral een zoektocht was naar duidelijkheid en richting. Naarmate de CoP zich gedurende het jaar ontwikkelde, ontstond er meer samenhang. Samenhang tussen de opdracht vanuit de Pabo, de inbreng van de stagiaires, de wensen van de leerkrachten en de ontwikkeling van het onderwijs en de visie van de school. Afgelopen schooljaar hebben we ons beziggehouden met de vraag: **Voordat de school de ouders als educatief partner wilt zien, zullen we eerst moeten investeren in de manier waarop we met ouders in contact kunnen en willen komen. Waarbij gekeken wordt naar de motivatie en tijd die de ouders hieraan kunnen besteden.** Er is sprake van duidelijke verbeteringen. We hebben ons meer gericht op de rol die ouders willen spelen. Volgend jaar willen we ons meer richten op ouders als educatieve partner.

OBS de Duizendpoot in Geleen

PESTEN

Lia Weeda, leerkracht groep 4 en ICT'er/schoolopleider en Joyce van der Velden, leerkracht groep 1/2: "Op OBS de Duizendpoot in Geleen is twee jaar geleden de CoP "Pesten" gestart. In het begin waren we heel erg zoekende naar hetgeen precies van ons verwacht werd. Nadat de brainstormfase voorbij was, waren we het erover eens dat binnen onze school niet zozeer aan het onderwerp pesten tussen kinderen onderling gewerkt moet worden. Hier wordt op onze school al erg veel aandacht aan besteed en met succes. We hebben gekozen voor een verbeterpunt gekoppeld aan het thema Pesten en dit verbeterpunt was voor ons het trekken van één doorgaande lijn bij verschillende soorten grensoverschrijdend gedrag en de consequenties die gelden bij dit gedrag.

Vervolgens zijn we de cyclus van het onderzoek verder gaan doorlopen, hierbij waren we erg blij met de samenwerking met stagiaires, want dit was voor ons als leerkrachten weer even geleden. We kwamen tot de volgende onderzoeksvraag: Welke vaste stappen kunnen er door een leerkracht ondernomen worden, wanneer er sprake is van een verstoord groepsklimaat door grensoverschrijdend gedrag van 1 of meerdere leerlingen. Hieruit kwamen enkele deelvragen naar voren, die we eerst zijn gaan onderzoeken, namelijk: wat is grensoverschrijdend gedrag? Hoe vaak komt het voor, waar speelt het zich af en wat doen we ermee?

Aandacht voor pesten

Derdejaars student Melanie Hoekstra noemt de periode waarin zij in de CoP van de Geleense basisschool de Duizendpoot zat heel leerzaam. "De school had behoefte aan een protocol voor grensoverschrijdend/ probleemgedrag, zeker voor de leeftijd 7-13 jaar. Vrijwel alle leerkrachten op onze school ervaren fysieke agressie als een groot probleem." Het vinden van bruikbare en betrouwbare literatuur vroeg van haar veel tijd, maar gelukkig werd ze deskundig begeleid, zo vertelt ze. "Voordeel van onderzoek doen binnen een CoP, is dat je met anderen kunt sparren. Daarbij sprak het onderwerp 'pesten' mij aan. In een CoP krijg je een goed beeld van wat er in de hele school gebeurt en niet alleen in je eigen stageklas." Melanie Hoekstra hield voor haar onderzoek ook een logboek bij en nam onder collega's een vragenlijst af. "Eén van de conclusies is dat bij pesten het handelen door leerkrachten heel belangrijk is!"

